

och voor zijn
honger!
me hart kan

bij den zon-
tigheid, dan
n hemelschen
hen uw hou-
w zonde; be-
rt; belijd voor
n niet waard
weder tot het

de hand der
uggeleid wor-
tus, waar de
daar die zich
die gevonden
n en de blijde
elen en vroe-

F. C. M.

EVEN

aan hoord
e duizenden bij-
ter gebeden
ten", waarbij in
in onwillekeurig
k is dat onder
n denken velen
oornaamsie pro-
ook voor hun
t bij uitstek; en
i meditatie dan
op dezen avond
idrijft, zelfs van
an. Hetgeen dan
t.

zelfs deze zeer
n Sylvester-dame-
des avonds aan
aar den middag
hun film). Wel
naar dat is niet
als wel vanwege
or wie ze óók in
ekt. Voorts is er
wezig voor mis-
or, toen ik eens
stelling). Ook is
or anglicaansche
k een joodsche
nood gehad, daar
rs zou me anders
heel veel Joden
erscheiden tafels
lischen tekst, in-
in; en, onder ons
blikken naar de
naaltijd, die dan
met zuurkool, i-
akte menu, steels
en en verjaagden
reeuwsche letters
s' prikken, en de
nen van winkels
Onze anders goed
s zelfs trouw een
", met scheepe-
n breuwsche letter-
n: kosher. Een
Joden onder de
dan in de tegen-
moed men dade-
nazi's. Uit tafels-
aangaande vol-
vertelde me, dat
na... Wat een rust
r bodem vrij uit

komt niet, dat
l waar ik het ge-
n. Het ook van de
n. Het etiket, dat
bevatte niets dan

Abrahams. En ze
rlijk als wel door
n meer dan één
lot van emigran-
gedacht aan de
lagen van het zich
ren.

en antichristelijk
epen, dat het ge-
len en verjoegen
oudejaarsavond of
van het christelijk
ettelijken, die in
een beter, helaas
andere gebleken is

Maar waar open
n geweldigen sto-
er?

Kerstklanken van rood papier in de eetzaal, nu
ja. Voorts twee tijdschriften: één roomsch orgaan,
„Columba“, een maandschrift van de „Knights of
Columbus“, dat zich, vast en zeker ten onrechte, aan-
kondigt als „the largest Catholic Magazine in the
World“ (24 pagina's); en verder, ik zou haast zeggen:
natuurlijk, enkele organen der lieden van de
Christian Science. Verder is er niets te beluisteren van
de stem van het christelijk geloof.

Oudejaarsavond aan boord...

Nu heb ik eigenlijk nog niets verteld van den oude-
jaarsavond zelf.

Ja, dat is het 'm juist. Wie niet „zichzelfen sticht“,
die krijgt vanavond heusch geen bijstand van anderen.
Verkiezing, en verbond, en kerk, en geloof, en weder-
geboorte, dat zijn per slot van rekening altijd maar
weer geloofs-inhoud. Anders niet.

En dat God de Vader is, de almachtige Schepper
van hemel en van aarde, dat is niet een soort van
„natuurlijke theologie“ tegenover de rest der 12 artikelen,
die dan tot de „bovennatuurlijke“ of „geopenbaarde“
zou te rekenen zijn, zooals tegenwoordig sommigen
heusch nog willen beweren. Och neen, van de twaalf
artikelen is elk artikel een geloofsstuk, inhoud van
openbaring. Het eerste, van de schepping, en ook
het laatste, van de voleinding dezer wereld. Het is
alles geloofsinhoud, geopenbaard van boven. En
daaraan klemt zich vast wie op oudejaarsavond
zich zelf opnieuw bekent: zoo ik niet had geloofd, dat
in dit leven..... zoo ik niet, zóó ik niet.....

Nieuwjaarsmorgen aan boord.

Ook vannacht is de klok een uur teruggezet; en dat
zal nog een poos zoo doorgaan. Want we varen van
Oost naar West. Toen dus om 11 uur de Zondagmorgen-
godsdienst oefening begon, had ieder volop den tijd ge-
had om uit te slapen. Niettemin waren we niet meer
dan zeventien man sterk, beneden nog enkele leden
van de bemanning (twee, van wie er één de boekjes
had rond te deelen), mitsgaders orgelist, pianist en een
paar violisten. De dienst werd geleid door twee elkaar
afwisselende hooge personages der bemanning; ze be-
hooren bij de zeventien. Driemaal is er gezongen (aan
het slot een hymne, die een gebed was om bewaring
van het vaderland, op de wijze van het engelse volks-
lied), voorts is er gebeden, gelezen over Christus' be-
snijdenis, en Abraham's geloof, en over het verband
tusschen de hem gegeven belofte en de besnijdenis,
Rom. 4.

Behalve die dame, die een fauteuil in de eerste rij
had ingenomen, en dus niet zoo dadelijk van anderen
af kon zien of ze moest staan dan wel zitten, verdank
ik er wel meer van, dat ze van den inhoud van Rom. 4,
het hoofdstuk, waaruit voorgelezen werd, niet veel be-
grepen hebben. Alles bijeen duurde de dienst, muziek
inclus, een half uur. Er was niets wekelijks-sentimen-
teels in, maar ook niets profetisch. 'Was zakkelijk.
'Was ook beschaafd. Maar met bekeering had het niets
te doen. Hoogstens met de kerstening van een volk,
welks kerkgeering lang geleden de teksten bijeen-
gelegd had.

Zeventien man. En de boot is stámpvol.

Herinneringen aan de „Titanic“.

Op de reclame-bijetten der United-States-Lines leest
men nog al eens, dat de „Washington“ en haar zuster-
schip de „Manhattan“, „the largest, fastest and finest
American liners in trans-Atlantic service“ zijn, die ooit
werden gebouwd. Vijf jaar geleden is het schip voltooid,
en het is in één woord een genot er van gebruik te
mogen maken. En als men zich dit realiseert, en men
is gereformeerd geboren en getogen, dan denkt men
onwillekeurig terug aan de dagen van den ondergang
van de „Titanic“, óók zoo'n reuzenschip, dat op een
ijsberg gestooten is. Wie onder de ouderen herinnert
zich niet wat er destijds in Nederland óók onder het
gereformeerde volk over dat ongeval te doen geweest
is! Van (destijds) gereformeerde zijde was de toen-
malige Kampfer dominee G. Wisse op het appél: een
preek, in druk, „tijdswoord“ denk ik, over „de Titanic
en de Ark“. De dagen van Noach, de zondvloed, eten,
drinken, trouwen, dansen, geen profetie, en dan de
ondergang. Gods vinger in de historie! Wat er van
de zijde van de Kersten-groep destijds verschenen is,
om van wat alleen maar gesproken werd, nu maar te
zwijgen, kan misschien de uitgever Van Tol in Zuid-
Beijerland nog wel opdienen.

Ik vermoed, dat dergelijke oratorische oorlogswinst,
behaald uit een guerilla, die van homiletische God
verklaard wordt de menselijke cultuur verklaard te
hebben, in den laatsten tijd onder ons niet meer die
goede pers zou hebben, die ze in de dagen van de
„Titanic“ nog mocht genieten. En ik vermoed ook, dat
de oorzaken van dit veranderde aspect verbliffend zijn,
in plaats van verontrustend. Wie gaf ons het recht,
onze huijvering, als ware ze van profetische aangeboren
helderziendheid, te canoniseeren? Of naar een vinger
Gods te wijzen, dien we in den mist waanden ontdekt
te hebben, en dien ons ressentiment van cultureel
achteraancomers tegen de zorgeloozen, de dansers én
ook groote-schepen-bouwers in één nivelleerend gebaar
meenden te mogen laten dreigen? En dat, terwijl open-
bare zonden tegen de wet Gods, die niet in den nevel,
doch in leesbaar schrift ons zelf vermaande, soms
publiek door ons geschonden werd? Och, ja, we hebben
dat allemaal destijds wel gemeend; en van de een-
voudigen, daar onder den preekstoel, zeg ik heelemaal
geen kwaad. Maar die lieden in den profetenmantel,
die toch wel iets af konden weten van het dogmatisch
aanwarrubriceerbare mysterie van den „vinger Gods“,
en die wel wisten, dat zij zelf óók wat graag met een

schip vergelijkbaar met de „Titanic“ zouden overge-
stoken zijn, en die wel degelijk tusschen cultuur en
misbruik van culturele scheppingen wisten te onder-
scheid, die hebben toch wel wat meer te verant-
woorden gehad. Een vertraagde cultuurpas is heel wat
anders dan een schrede op het smalle pad. En een
vertraagde wereldsche film wordt nog geen christelijke.
Beter dan parallelen tusschen „Titanic“ en ark te trek-
ken, is het, naar Hem te luisteren, die eens gezegd
heeft: indien gij u niet bekeert, zult gij desgelijks ver-
gaan. Dat was óók gezegd tegen lieden, die postume
horoscopen trokken, en aan den man brachten, voorzien
van het handelsmerk: „de vinger Gods“.

Vóór de aankomst.

Aanhoudende tegenwind heeft de aankomst ruim één
dag verlaat. Niet op 5, doch op 6 Jan. hopen we aan
te komen, in den avond. De reis was mooi; en misschien
heb ik op deze amerikaansche boot meer ditsch dan
engelsch hooren spreken. Januari 1930.

K. S.

Over moeilijkheid van juiste terminologie. (II.)

Met den term auctoritas historiae duiden onze vade-
ren dus aan, dat God door Zijne opnemng in de Heilige
Schrift van zondige woorden of daden van duivel,
goddeloozen, struikelende geloovigen, met Goddelijke
autoriteit ons waarborgt, dat metterdaad door de ter
plaatsse genoemde schuldige schepselen aldus is ge-
sproken of gehandeld, gelijk het daar wordt verhaald.
En met den term auctoritas normae gaven zij datgene
aan, wat God in de Heilige Schrift verder te gelooven
of ter zaligheid te gelooven, en ter onderhouding of
volbrenging in ons levensgedrag openbaart, bekend
maakt en voorschrijft.

Zooals wij kunnen zien, heeft zich hieruit nooit met
recht de z.g.n. historische critiek op de Heilige Schrift
kunnen ontwikkelen, die op grond van historisch onder-
zoek wil ultimaken, wat al of niet als waar in de Heilige
Schrift mag worden aangenomen.

Natuurlijk is wel mogelijk, dat men den term aucto-
ritas historiae soms aangegrepen heeft om daar maar
wat van te maken en er eigen begrippen aan te ver-
binden, zonder te vragen, wat er werkelijk mee bedoeld
en gezegd werd. Maar dan was dit toch geheel ten
onrechte, zooals men ten slotte wel alle termen los
maken kan van hunne oorspronkelijke en eigenlijke
beteekenis, om er zijne eigene gedachten aan te ver-
binden. Doch met zulk misbruik behoeven wij niet te
rekenen. Deswege wordt niet vereischt, goede termen
te vervangen door andere, die mogelijk niet beter zijn.

Dergelijk misbruik heeft in verband kunnen staan
met eenen minder juist term, dien men ook wel
bezigde en bezigt. In plaats van auctoritas historiae
zegt Voetius ook wel auctoritas historica. En anderen
spreken van auctoritas historica of historisch gezag.

Dr H. Ravinck doet het eenen enkelen keer, Dogm.
I, blz. 485, hoewel hij anders auctoritas historiae schrijft,
blz. 475 en 486. En Prof. Dr V. Hepp doet het in zijne
over deze kwestie handelende „Credo“-artikelen, 4 Nov.
1938 en volgende nummers, geregeld.

Nu is de verwisseling van deze termen wel jammer,
want zij zijn niet gelijk van betekenis, en de naam
auctoritas historica of historisch gezag kan gemakkelijk
misverstand wekken. Het woord historica of historisch
karakteriseert het gezag. En daarom kan de term aucto-
ritas historica of historisch gezag opgevat worden,
hoewel in dezen geheel ten onrechte en tegen de oor-
spronkelijke bedoeling, als aangevende eene autoriteit
of een gezag, die of dat rust op de historie, en dus
door historisch onderzoek uit te zoeken en vast te
stellen. Dan zou dit historisch onderzoek natuurlijk
ook aan het licht kunnen brengen, dat men ten on-
rechte aan eenige mededeeling gezag van waarheid
toekende. Maar de term auctoritas historiae zegt, waar-
over die autoriteit gaat, wat zij betreft, n.l. het verhaal
eener geschiedenis, en geeft te kennen, dat die ge-
schiedenis door de autoriteit Gods als werkelijk voor-
gevallen gewaarborgd wordt. Door Zijne opnemng er-
van in de Heilige Schrift zegt Hij ons met Zijn Godde-
lijk gezag, dat metterdaad zóó werd gesproken, of aldus
werd gehandeld.

Dr H. Ravinck zal den term auctoritas historica helaas,
eenen enkelen keer gebezigd hebben om eenige variatie
in schrijfwijze aan te brengen. Voetius wist nog niet
van „historische critiek“ in den lateren zin. En Prof.
Hepp schijnt het verschil tusschen de twee termen niet
opgemerkt te hebben. De genetief of tweede naamval
historiae is breder van betekenis dan het bijvoegelijk
naamwoord historica of historisch, en geeft minder aan-
leiding tot de gedachte, dat hier met historisch onder-
zoek en met historische critiek gewerkt moest worden
om de historiciteit, het geschiedkundig-ware, van eene
mededeeling in de Heilige Schrift uit te zoeken.

Prof. Dr V. Hepp oordeelt, dat de term auctoritas
historiae, door hem met historisch gezag weergegeven,
en de onderscheiding van auctoritas historiae en aucto-
ritas normae, onjuist is, verwerpelijk, en door eene
andere vervangen moet worden. In „Credo“ van 18
Nov. j.l. schrijft hij: „Ieder zal er, naar ik hoop, nu wel
van overtuigd zijn, dat de onderscheiding tusschen
historisch en normatief gezag veel tegenstrijdigheden
in zich bergt en dat men daarmee vooral na de op-
komst van de Schriftcritiek zoo weinig en zooveel van
de Schrift als normatief kan aannemen, als hijzelf wil.
Men heeft maar iets tot historisch te verklaren — en
de heele Schrift is in historischen samenhang gegeven
(Zie vervolg op blz. 124.)

Princiële leven.

In het slot van de Bergrede worden wij aan twee
bouwers voorgesteld en zien wij twee huizen voor
ons oog oprijzen (Matth. 7:24-27). De één wordt
een voorzichtig man genoemd, want hij onder-
wierp zich AAN DE WET van het bouwen.
De ander was van oordeel, dat men een zeker
risico mag en moet nemen: de kans was gering
dat een tornado juist op deze plek zou plaatsgrij-
pen. Let wel, dat er van TWEE bouwers gespro-
ken wordt. Jezus vergelijkt een iegelijk, die Zijn
Woord hoort en doet, niet bij een slooper, maar
bij een bouwler!

Wij rusten ons graag met een zak-breekijzer-
toe. Maar deze voorzichtige man neemt deel aan
het cultuurwerk, dat juist in het bouwen één
van zijn specifieke uitingen vindt. Hij spant niet
een tentje, om dat bij ongunstig weerbericht op te
rollen en elders op te slaan; hij bouwt een huis!
Hij is ons een voorbeeld, ook in dezen tijd. Wij
worden geroepen om gezinnen te bouwen, niet
om in een handig vrijgezellen-tentje te wonen.
Wij moeten de kiel leggen van schepen en het
fundament van een fabriekje. Geen tak van onze
cultuurroeping mag blijven liggen, omdat het er
de tijd niet voor is.

Niet alleen van de kinderen der wereld zal
geld en ten dage van Jezus' Wederkomst, dat zij
trouwden en ten huwelijk gegeven werden, dat zij
plantten en bouwden. Dat is óók christenroeping:
zalig is die dienstknecht, welken zijn Heer zal
vinden alzoo doende! Hij zal bij den voorzichtigen
man vergeleken worden, die een huis bouwde.

Huisgezinnen OP den Bijbel, onderwijs OP den
Bijbel, maatschappijen OP den Bijbel, staten OP
den Bijbel! De Bijbel niet als de kroonlijst, niet
als gevelkrul noch als pui-versiering, maar als
fundament! Maar op het fundament moet dan
ook GEBOUWD worden! Een huis, een Civitas
Dei! Op principiële GRONDSLAG; het woord
is ons lief! Maar BOUWT daar dan ook op, lieve
mensen, bouwt Gode een huis! Geen kippen-
hok op gewapend beton of gij ontleert uw begin-
sel! Wee een christenheid van welke gezegd zal
moeten worden: zij heeft begonnen te bouwen
en heeft niet kunnen voleinden.

Twee bouwers en twee HUIZEN. Zoo gaat im-
mers de gelijkenis verder. Zij wordt ons wat te
houderig en te steenachtig! Met één van de won-
derlijke sprongen, die wij in de oratorische rij-
school gaarne maken, veranderen wij meestal van
beeld. Wij laten de huizen bewonen. In het huis
zonder fundament komt een gekapte moeder met
geonduleerde dochters! In het huis op de rots
wordt een harmonium binnengedragen en daarom
schaart zich een vroom huisgezin. Dan voltooit
zich het drama in de tornado, de gekapte moeder
wordt door een neervallende balk gedood en de
geonduleerde dochters verdrinken. Voor het har-
monium in het andere huis speelt men: „Ruwe
stormen mogen woeden....“

In het beeld van Jezus gaan geen menschen-
vens teloor en gaat er evenmin iemand naar den
hemel. Er wordt gesproken van EEN HUIS dat
valt. Wij mogen nog zoo oncultureel zijn, maar
wij zullen van den Heere onzen God, Die een
BOUWHEER is en den naam van WERKMEES-
TER draagt, geen beeld maken naar onze gelij-
kenis.

God spreekt: er moet een wereld zijn waarin Ik
Mij verheerlijk en een menscheit waarin Ik Mij
verlustigen kan. Bouwt Mij de huisgezinnen, de
volken, de maatschappijen, waarin Ik met de vol-
heid van Mijn Genade kan wonen! Terwijl Hij de
bouwwaan van Ninevêh beschaamt; geen Ara-
bier zal er een tent spannen! doet Hij het Huis
op de Rots bestaan in den storm. HET IS NIET
GEVALLEN!

Wij zijn geneigd uit te roepen: dat is niet waar!
Ook het Huis op de Rots is gevallen en zijn
val was groot.... Ook de kerken liggen in puin
en de christelijke wereld is een ruïne! Maar het
Woord spreekt de waarheid en de historie beves-
ligt het. Eens stonden elf doodeenvoudige man-
nen, zonder vaste woonplaats, tusschen de mach-
tige bouwwerken van het Romeinsche Imperium.
Toen sprak de Mond der Waarheid: Op dezen
petra zal Ik Mijn Gemeente bouwen. Het is ge-
schied!

Met den strop boven den nek en het vuur onder
de voeten hebben de zonen der Hervorming een
nieuwe wereld opgebouwd. Meesters, gekweekt in
een houten schoolje van één lokaal, dominees in
een kerk als een brandspuithuisje op een achter-
pad, docenten met een blauwgecartonneerd duo-
decimootje als dogmatiek, eenzame belijders in
hantaine gemeenteraden en parlementen, zij heb-
ben geloovig gebouwd op den vasten grondslag
en het huis dat zij bouwden is NIET gevallen.
Gij, mijn broeders, doet gij desgelijks!

N. B.